1853. N°. 150.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 16 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 15 December.

Op den avond die het Kersfeest besluit, zullen door weezen van onderscheidene gezindheden, in vereeniging met andere kinderen, in de Pieterskerk alhier, eenige der op dit groote feest der Christenheid toepasselijke Psalmen en Gezangen worden uitgevoerd, afgewisseld door toespraak van den Predikant Ds. Rutgers van der Loeff en het gezang der Gemeente; ten behoeve vooral van het fonds voor de verspreiding van Gezangboeken onder behoeftigen.

(*Zie de Advertentie.*)

— In het werkhuis waren gisteren opgenomen 449 mannen en vrouwen en 225 kinderen, te zamen 674 personen.

— Uit eenen particulieren brief van de Kaap de Goede Hoop vernemen wij, dat de Heer van Oordt, Doctor in de Letteren, aldaar in welstand is aangekomen en zich voor 8 jaren verbonden heeft aan het Gymnasium van Prof. Changuion, tot het geven van onderwijs in het Latijn en Grieksch.

— Eergisteren is bij de Arrond. Regtbank te Amsterdam (eerste Kamer) voortgezet de behandeling der zaak van Burg. en Weth. der stad Leyden tegen den Staat over den eigendom van het Haarlemmermeer, waarvan wij hier uit de *Amst. Cour.* en het *Handelsbl.* een verkort verslag mededeelen.

De Heer Mr. S. P. Lipman, die voor de stad den termijn van repliek waarneemt, heeft het woord, en gaat na eerst een overzigt te hebben genomen van de hoofdpunten der verdediging door zijnen voorganger Mr. Brugmans voorgedragen, tot de zaak zelve over.

Een argument moet vooropgesteld worden. Tegenover oorkonden en handelingen van vier eeuwen heeft de Staat niets gesteld dan redeneringen en redeneringen alleen. Dat dit zoo is, heeft de geëerde tegenpleiter zelf erkend toen hij zeide, dat zijne gehele voordragt slechts eene reproductie zou zijn van het lands-advies. En dat advies is het niet door Mr. Brugmans geheel weggecijferd? Spr. zal nu den vorigen pleiter op den voet volgen, en dat wel in al zijne drie stellingen, hoezeer men had mogen verwachten, dat men slechts éénen grond zou hebben tegengeworpen: het *dominium*, daar het hier toch eene eenvoudige quaestie van *eigendom* geldt.

De *eerste* stelling was: *Leyden moet bewijzen, dat zij regt heeft op het meer, zoo water als bodem.* Wat is daarvan? Dat de vraag door Leyden niet is ontweken, toont de termijn van eisch aan. Om twee redenen is de vraag echter slecht geformuleerd, *a.* omdat de vraag is gesteld in strijd met hetgeen tusschen partijen is erkend; *b.* omdat zij aandruischt tegen hetgeen door den tegenpleiter zelven is voorgedragen. Immers, men had volgens de uitgedrukte, ja, de *gedrukte* meening van beide partijen, gerust het woord *bodem* kunnen weglaten. Het is voldingend geleeraard, dat een water, als *res immobilis*, geheel iets anders is, dan water voor een cent per emmer van een waterleiding en dus zeer tilbaar. De erkenning van deze leer vindt men op pag. 47 van het lands-advies in het breede, welke plaats pleiter voorleest. Het *eenige* punt in quaestie is dit: is hier erfpacht en eigendom van het *water* of van het *vischregt*, van eene *res corporalis* of *incorporalis*. Dat de eigendom van den bodem het gevolg is van dat van het water, spreekt van zelf.

De eerste acte, die in aanmerking komt, is die van 1433 (bij van Mieris, Handv. IV. 1017). Dat naamomschrijving, ligging, afmeting enz. *in hun onderling verband* beschouwd, toonen aan dat de zaak bedoeld is, dit lijdt geenen twijfel. De Staat, die dien zamenhang vreest, rukt, hopende dat ook Leyden niet op zou letten, het verband geheel uit een, doch dat zal niet kunnen opgaan. Mr. Donker Curtius ging voort met eene andere scheiding te maken tusschen den graaf en de grafelijkheid in 1433. Dat onderscheid bestaat echter volstrekt niet. Later moge dat verschil hebben gegolden, toen niet. Hugo de Groot, dien men heeft aangehaald, dwaalt. Hij heeft de begrippen van zijnen tijd op vroegere tijdperken overgebragt. Men zie ook na de noot op de Groot bij Groenewegen *de legib. abrog.* met betrekking op § 2 Inst. *de rerum divis.*, en houde in het oog dat van den Schelling, ter plaatse door Mr. D. C. aangehaald, juist het tegendeel van het door den Staat gewenschte leert.

Heeft de vorige spreker beoogd te bewijzen, dat visscherij als een regt ergens hier te lande heeft gegolden, dan had hij zich die moeite kunnen besparen. Hier toch had hij iets anders moeten toonen, dat *het Vroon* beteekent *niet het water*, maar alleen het *regt*. En wat heeft men nu gedaan? Men heeft alleen beweerd, dat het Vroon *kan* beteekenen het vischregt, maar geenszins bewezen, dat die uitdrukking enz., dat bloote vischregt *moet* beduiden. En deze betoogtrant kan de ware niet zijn, al heeft men er Kiliaan, v. Zurck, van der Schelling, Idsinga (die pleiter in deze allen schenkt), bij te pas gebragt.

Thans eenige woorden over de juridieke strekking van de erfpacht-acte. Deze is voor Leyden hoogst gunstig: 1°. omdat regtens alleen eene *zaak*, eene *res tangibilis* maar nimmer een *regt* een *res incorporalis* het onderwerp kon zijn van erfpacht, veelmin van *regten* erfpacht; 2°. omdat er niet één voorbeeld aanwezig is, dat immer een incorporeel regt, laat staan een vischregt, in erfpacht, laat staan in *regten* erfpacht, gegeven is. Dit laatste heeft de Staat, die een archief, eenen archivarius heeft, die zes jaren heeft gezocht, die drooggemaakt en zoo veel gedaan heeft, niet kunnen aanvullen. En van daar, dat men deze lacune door regtsketterij en door verkeerde citaten heeft willen doen vergeten. *Door regtsketterij.* Men zie Code Nap. artt. 516. 517, 527, B. W. 560—567 en 559 (met eene kleine nuance). Dit nieuwe regt is echter niet altijd wet geweest. Men zie slechts de Groot, Inleid. II D. 1, vooral ook deel 40, waar de schrijver het erfpachtregt behandelt. Het een en ander toont duidelijk aan, dat de uitgifte in regten erfpacht tot object bevatte eene ligchamelijke zaak en dat de uitgever daarvan de eigenaar zijn moest. Men beriep zich op van der Keessel. Welnu, die schrijver houdt in thesis 178 juist het tegenovergestelde staande en de uitzondering in thesis 180 (van welke stelling men gesproken heeft) heeft slechts gevolg op eenige speciale punten. — Voor het overige heeft men uit de groote bibliotheek der oude regtsgeleerden en uit het onmetelijke meer der oirkonden, niet één voorbeeld of een betoog kunnen vinden voor zijn gevoelen, dat *vischregt* in erfpacht kan worden gegeven. Wat het aangehaalde placaat van 3 Aug. 1627 (gr. pl. boek I. 1530) aangaat, dit is een bloot fiskale wet en bovendien het woord visscherij beteekent aldaar ook de *zaak*, de ligchamelijke zaak.

Wat nu de verwante acten betreft. Allen hebben op het Vroon betrekking. Men heeft opgemerkt, dat de acte van 1396 niet alleen van het Vroon maar ook van den Overrijn sprak. Daarin is juist het bewijs, de acte spreekt van visscherijen van het Vroon en de Overrijn. Is het Vroon alleen een regt dan ook de Rijn bij Alphen.

De acte van 1392, waarvan de verwantschap erkend wordt, is van het hoogste gewigt. In deze acte nu staat *onzer water dat men het vroon heet.* Het vroon is dus water, des graven water, de erfpacht had dus op een zakelijk regt betrekking.

Men had de verwantschap tot de acte van douarie wel ontkend, maar ten onregte; ook op deze acte verwees die van 1396, en indien *de visscherij het Vroon* in de douarie zich heeft bevonden, dan is dit reeds een bewijs, dat het Vroon eene zaak was. Nu zegt spreker, Leyden heeft voor zijn regt drie grondslagen:

1°. In 1433 verkreeg Leyden *ons water het Vroon geheeten* in erfpacht.
2°. In 1583 verkreeg Leyden den eigendom van de in erfpacht zijnde zaak.
3°. Eigendom van het water geeft eigendom van den grond.

Deze drie gronden worden door de pleitbezorgers van den Staat erkend.

De Staat heeft aanvankelijk beweerd, dat Leyden een vischregt had. Leyden heeft daarop drie regtsgeleerden geraadpleegd, waaronder eenen die thans voor den Staat optreedt en deze beslisten dat Leyden regt op het water had, ofschoon tot een bepaald einde en zonder dat daaruit eigendom van den grond volgde.

De tweede en derde stellingen worden verder ook van zelf toegegeven.

Men heeft gepleit, dat de hooge afkoopprijs niets zoude bewijzen voor het beweren, dat er meer dan een eenvoudig vischregt is. Maar als men bedenkt, dat in 1583 de toestand zeer hagchelijk was, dan is het gewigt van dit argument niet weg te nemen. Eene vergelijking met een placcaat van 1660 kan daarom in het geheel niet opgaan. Evenmin kunnen vergelijkingen opgaan met het Wijkermeer of het Hemmeer.

Eindelijk ziet pleiter een negatief bewijs voor Leyden's regten in de terughouding van sommige rekeningen. In het lands-archief is niets voor het land gevonden, waarschijnlijk voor Leyden veel; dit wordt echter achter gehouden.

Men heeft beweerd, dat er geene verjaring in strijd met den titel kan bestaan, en geene verjaring van openbaar domein bestaat.

Pl. daagt de verdedigers van 's Rijks belangen uit, hem een enkel feit aan te toonen, waarbij de Graaf of de Staten van Holland of het land in tegenspraak met Leydens regt zouden gehandeld hebben. Men heeft niets kunnen vinden en daarom zich met eene verkeerde interpretatie vergenoegd. Leyden heeft zich altijd geheel ondubbelzinnig als eigenares gedragen. Het heeft alle inkomsten genoten; in de meer doen baggeren, rietbosschen doen snijden, procedures gevoerd, haar grond afgebakend en afgepaald, ja het meer is op Leydens naam bij het kadaster bekend. Dit is meer dan de uitoefening van een visschregt. Maar er is meer; Leyden heeft altoos bij de verpachtingen van de visscherij zich het regt voorbehouden, van die verbindtenis op te zeggen, als zij, Leyden, tot de droogmaking wilde overgaan. De Staat moge deze handelingen aanmatigingen noemen; maar dit beweren is onhoudbaar; en als men bedenkt, hoe ijverig iedere inbreuk op 's lands domeinen vroeger werd tegengegaan en belet, dan verdwijnt iedere twijfel dienaangaande. De eenige strijd, die er bestaat, is tusschen de feiten en de explicatie door den Landsadvocaat aan den titel gegeven, geenszins tusschen de feiten en den titel. De titel zonder de feiten, en de feiten zonder den titel, zouden ieder afzonderlijk voldoende zijn, om Leydens regt te bewijzen.

Pl. spreekt vervolgens tegen, dat Leyden te veel zou hebben gevorderd. Leyden eischt het meer, zoo ver de Staat zelf het vischregt van Leyden erkent. Men heeft geene bedenking tegen de omschrijving der gronden kunnen aanvoeren, en daarom behelpt de Staat zich met eene uitvlugt, ten einde Leyden terug te dringen tot den oorspronkelijken omvang van het Vroon. Al ware deze bemerking juridiek, juist dan zou daaruit geene afwijzing der actie maar alleen eene gedeeltelijke toewijzing volgen. Maar zij is onjuridiek. Men heeft beweerd de gronden, die zich met het meer vereenigd hebben, zijn òf domein geworden òf aan het meer geaccresseerd, maar dan niet alleen aan Leydens meer, maar ook aan het den Staat toebehoorende Spieringmeer. Het eerste is onjuridiek, het tweede facto onwaar. Leyden heeft haar eigendom altoos van het Spieringmeer en het accres van dat meer afgescheiden gehouden. Het accres is in ieder geval ten profijte van Leyden verjaard.

Tegen de bestrijding van het beweren, dat Leyden nooit de overgave van het meer zonder betaling van kosten kan vorderen, voert pleiter aan, dat de vordering is eene opvordering van eigendom (rei vindicatio) en dat het eigendom moet worden opgevorderd in den toestand waarin het zich bevindt. De Staat had Leyden, volgens de bestaande wetten, de keus moeten laten of zelf tot de droogmaking over te gaan, of Leyden's regt tegen voorafgaande schadeloosstelling ten algemeene nutte te onteigenen. In plaats van zoo te handelen, heeft de Staat den weg van willekeur, onregtvaardigheid en wetschennis bewandeld; maar nu Leyden niet onteigend is, is Leyden eigenares gebleven en kan haar eigendom opvorderen. Begrijpt de Staat terugbetaling van de kosten van droogmaking te kunnen vorderen, dan had zij reconventionneel daartoe moeten ageren, maar hierin is nooit grond voor eene niet-ontvankelijkheid te vinden.

— Wegens het aanstaand vertrek van Dr. M. H. A. Ekker als Rector naar Kampen, komt er bij het Gymnasium te Utrecht eene vacature als Praeceptor.

— Volgens berigten uit 's Gravenhage bevonden zich twee Engelsche Stoombooten voor de kust te Scheveningen, om passagiers en brievemalen naar Engeland over te brengen. Het is te voorzien, dat eerdaags, bij aanhoudende vorst, van daar ook verzendingen van vee en goederen naar Engeland en Frankrijk zullen plaats hebben. Met de kustvisscherij blijft het treurig gesteld. De wensch dezer dagen door een onzer dagbladen gegeven, om eene Stoomboot in dienst te stellen, ten einde den visch van de pinken af te halen, en de kosten die dit zou veroorzaken te vinden uit het bedrag der van 's Rijks wege verleend wordende premien, wordt door velen als zeer uitvoerbaar beschouwd.

— In de Gemeente Goor wordt een Organist gevraagd tegen eene bezoldiging van *f* 200, vrij huis en tuin, bij voorkeur iemand die onderwijst in de muziek en zang.

— De Diakenen der Herv. gemeente te Leeuwarden hebben van een onbekende »ten behoeve van deugdzame verarmde leden der gemeente," eene gift van *f* 1,000 ontvangen.

— Den 3den dezer heeft de Kerkeraad van de Hervormde gemeente te Dalen, in Drenthe, het armhuis met al het vast goed van de Diaconie der Herv. gemeente te de Wijk in beslag genomen, om het bij de Arr.-Regtbank te Assen te doen verkoopen. De reden hiervan is, dat de Diaconie van de Wijk geweigerd heeft, om het voorgeschotene door de Diaconie te Dalen, tot onderhoud van een persoon met gezin, welke onder eerstgenoemde gemeente behoort, terug te geven, in weerwil van de beslissing van Gedep. Staten, van den Koning en later van de Regtbank te Assen en het Prov. Geregtshof van Drenthe.

— Den 8den is eene boerewoning onder de gemeente Hengelo, met al den wintervoorraad door brand vernield; door de overslaande vonken geraakte nog eene andere boerewoning in brand en werd mede in de asch gelegd, zonder dat men iets dan de levende have en het huisraad kon redden. Ook in de gemeente Oosterwijk in Noordbrabant is eene boederij met den geheelen wintervoorraad verbrand. Zondag nacht is te Ianum, in Friesland, eene boerehuizing afgebrand, waarbij behalve den voorraad, 45 koeijen, 1 paard en 1 varken zijn omgekomen.

— Eenige dagen geleden, ging zekere J. K., even buiten Assen woonachtig, in de nabijheid zijner woning, geheel alleen ter jagt met een oud dubbel geweer, dat in of bij de staartschroef eenigzins lek was. Dit gebrek werd echter door den jager als niet gevaarlijk en als van geringe beteekenis beschouwd. Op een patrijs schietende, sprong zijn geweer en viel hij bewusteloos neder. Na in dien toestand omstreeks een uur te hebben gelegen, kwam hij weder tot zichzelven; doch hij had den ringvinger van zijn linkerhand verloren en een groot bloedverlies geleden. Het geweer is geheel verbrijzeld. De gewonde is echter herstellende en overigens welvarende.

's GRAVENHAGE, 15 December.

Z. M. heeft bij besluiten van den 11den dezer tot leden van den Raad van Bestuur over 's Rijks Museum te Amsterdam benoemd de Heeren J. de Vos Jbz. en P. L. Dubourcq, en tot Arrondissements-IJker der maten en gewigten, den Heer J. de Boeuff, te Delft.

Nog heeft Z. M. benoemd: bij het wapen der infanterie, tot Kolonel, den Luitenant-Kolonel A. van Hoey, Kommandant van het 4de regement van dat wapen, en verplaatst, bij de bataillons jagers van het regement grenadiers en jagers, den 2den Luitenant P. C. Evers, van het 5de regement infanterie.

— H. M. de Koningin-weduwe heeft den 13den eene groote soirée gegeven.

— Van wege het Ministerie van Oorlog is openbaar gemaakt de rekening en verantwoording van de weduwen- en weezenkas voor de Officieren van de landmagt, over het dienstjaar 1852. Daaruit blijkt, dat het totaal der ontvangsten heeft bedragen *f* 257,101.70½, en de uitgaven (waaronder begrepen een nadeelig saldo op 1°. Januarij 1852 van *f* 110,422.46) *f* 379,874,78. Zoodat op 1°. Jan. 1853 meer uitgegeven was dan ontvangen *f* 122,773.07½. Wijders bleek nog, dat het aantal gepensioneerde weduwen met 10 vermeerderd was en bij het einde van het jaar 1852 een getal van 644 beliep.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Dingsdag 13 *December.*

In deze zitting is (zoodals het telegrafisch berigt in ons vorig nommer meldde) het wets-ontwerp tot vaststelling der middelen tot dekking der uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting voor 1854, met 42 tegen 24 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de HH.: Dommer van Poldersveldt, de Lom de Berg, Ter Bruggen Hugenholtz, van Hoëvell, Reinders, van Bosse, Thorbecke, van der Veen, Blaupot ten Cate, Jespers, de Poorter, Beens, van den Heuvel, van Eck, Meeussen, Storm, Hengst, Strens, de Man, Bots, van Wintershoven, Sloet tot Oldhuis, Luyben en Zylker. Verder zijn met algemeene stemmen aangenomen: het wets-ontwerp tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Rucphen; de wets-ontwerpen tot bekrachtiging van prov. belastingen in de provincie Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Overijssel, Groningen en Drenthe en van Friesland (waar tegen alleen de Heer de Poorter gestemd heeft); en het wets ontwerp tot vermindering der regten op de granen en andere levensmiddelen.

Zitting van Donderdag 15 *December.*

De zitting wordt ten elf ure geopend. — Verscheiden verzoekschriften ingekomen tot adhaesie van het voorstel der negen leden.

De beraadslagingen over dat voorstel worden geopend.

De Heer Zijlker houdt een rede waarvan de slotsom is, dat, hoewel hij liever 't gemaal wenschte af te schaffen, hij zeer gaarne zijne stem zal geven aan het voorstel.

De Heer Sloet spreekt mede voor het voorstel.

De Heer v. d. Brugghen blijft er bepaald tegen.

De Heer Beens motiveert de redenen, die hem bewegen voor te zullen stemmen.

De Heer v. d. Veen kan zich uit overtuiging niet met het voorstel vereenigen.

De Heer Oosting verlangt geene afschaffing zonder equivalent.

De zitting duurt voort.

ROTTERDAM, 14 December.

Eergisteren avond zijn door T. F., pakhuisbaas bij de Nedelandsche Handel-Maatschappij in de Boompjes, alhier opgemerkt twee manspersonen, bij zich hebbende een handwagen, beladen met 4 zakken koffij, welke koffij vermoed werd te zijn gestolen uit het Nederlandsche koopvaardijschip Laurens Koster, en toe te behooren aan genoemde Maatschappij. De wagen met de koffij aangehouden zijnde, hebben de vervoerders zich verwijderd. Aan de politie van het voorgevallene kennis gegeven zijnde, is daarna gebleken dat de koffij werkelijk uit genoemd schip was ontvreemd, en zijn dien ten gevolge aangehouden en ter beschikking van de justitie gesteld de personen van J. F. C. V., eerste Stuurman, C. B., Bootsman en J. L., tweede Stuurman aan boord van genoemden bodem, benevens L. A. en C. O., welke den wagen hebben vervoerd, zoomede J. G. D. en H. T. D., welke voor laatsgenoemde als sjouwer op het schip hadden gewerkt. (*N. R. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 12 December.

De Hertog en Hertogin van Brabant hebben afscheid van de Koninklijke familie genomen en zijn naar België teruggekeerd.

— De aanvoer van vee was in de voorleden week zeer groot, bestaande uit 4000 koeijen en ossen, 23,000 schapen en 3000 varkens, meerendeels uit Nederland.

— De zoon des Keizers van Haïti, is hier aangekomen om zijne opvoeding in Engeland te voltooijen.

— Ten gevolge van het jongste zware mistige weder zijn onderscheiden schepen geheel of gedeeltelijk vergaan, door op strand te geraken of met elkander in botsing te komen, en waarbij eenige menschen het leven hebben verloren.

— In de vorige week heeft de Jury van het Hof van Assises te Liverpool aan den President de volgende memorie overhandigd:

»De Jury wil niet uiteengaan zonder eenstemmig te verklaren dat de wet-

geving tusschen beide moet komen om een eind te maken aan het tegenwoordige stelsel van geldelijke uitkeeringen bij de begrafenisbussen. De in de afgeloopen zitting der assisen behandelde zaken, gelijk vroegere ondervinding, doen ons denken dat dit stelsel werkt als eene regtstreeksche aansporing tot moord, en dat velen van onze natuurgenooten jaar op jaar ontijdig de eeuwigheid ingaan door toedoen dergenen die met hen door den band der natuur en des bloeds het naauwst verbonden zijn, maar dien band verscheuren om eene kleine som gelds, welke volgens de tegenwoordige inrigting dier vereenigingen moet worden uitgekeerd aan de nagebleven betrekkingen. Dit verschrikkelijke kwaad zou kunnen worden verholpen, zonder te kort te doen aan de onmiskenbaar nuttige strekking der vereenigingen tot onderlingen bijstand bij ziekte en andere ongelukken."

Verder wordt door de Jury, bij de toeneming van deze en andere misdaden, de verbetering der volksopvoeding en inzonderheid de uitbreiding van het staatsonderwijs, dringend aanbevolen als het eenige grondige en afdoende middel tot genezing van het verergerend kwaad.

De Voorzitter de memorie aannemende, zeide dat de Jury eene groote dienst aan de maatschappij had gedaan door den pijnlijken indruk te verkondigen dien de voor het Hof behandelde misdaden op haar hadden gemaakt, en dat hij de memorie aan het gouvernement zou doen toekomen.

— De Engelsche geleerde Morrison, een der beste kenners van de Chinesche literatuur, is te Hong-kong overleden. — Verder heeft men met de overlandmaal uit China vernomen, dat te Whampoa veel opgewondenheid heerschte ten gevolge van het overlijden eener Chinesche vrouw, welke door den Britschen Consul naar de gevangenis was gezonden. De Amerikanen beschermden dien ambtenaar. Bij Shanghai en Amoy werd aanhoudend gevochten. Te Canton was nog alles rustig, hoewel men voor opstand of aanval was beducht. Zoowel in Engelsch-Indie als in China was de handel levendig.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 December.

De Keizer heeft Zondag ll. in burgerkleeding door twee heeren vergezeld, het Museum bezocht, waar hij een geruimen tijd te midden der menigte heeft doorgebragt, welke daar des Zondags steeds zeer talrijk is; na verschillende zalen te hebben bezien, is Z. M. het plein der Louvre overgegaan en heeft de werkzaamheden in oogenschouw genomen, welke aan de zijde van St. Germain-l'Auxerrois ten uitvoer worden gelegd; vervolgens is de Keizer, steeds te voet, naar de Tuillerien teruggekeerd, terwijl hij inmiddels de aanbouwingen van de nieuwe Louvre gadesloeg.

— De Keizer heeft onlangs voor eene waarde van 100 £ tot opbouw van eene kerk ter dienste der te Parijs verblijf houdende Engelschen bijgedragen.

— In 1839 bestond de aanmunting voor negen tiende gedeelten uit zilvergeld en een tiende goudgeld. Deze verhouding is allengs omgekeerd. In de verloopen maanden dezes jaars heeft de munt voor 350,074,460 fr. goudgeld vervaardigd tegen 10,264,887 zilvergeld. Tevens is de uitvoer van zilver uit Frankrijk sterk toegenomen.

— Het vriest hier thans zoo sterk, dat men alle metselwerk heeft moeten staken.

SPANJE.

MADRID, 12 December.

Nadat de Senaat in zijne zitting van den 7^{den} de conclusien der meerderheid van de commissie, welke over de zaak der spoorwegen rapport had uitgebragt, had aangenomen met 105 tegen 69 stemmen, en dus het Ministerie eene nederlaag had geleden, zijn de Cortes heden door de Regering geschorst, zonder dat het tijdstip harer nieuwe bijeenroeping bepaald is.

— Het museum voor het zeewezen, dat alhier is opgerigt zal binnen kort worden ingewijd. Onder de voorwerpen, die in de laatste dagen in het museum zijn geplaatst, bevinden zich de volgende hoogst belangrijke voorwerpen: 1° de typografische kaart, ontworpen door Juan de la Cosa, die als Stuurman Columbus op diens tweede reis verzelde; deze kaart was onlangs door de Spaansche Regering, op de verkooping der bibliotheek van Walckenaer te Parijs, aangekocht; 2° de thermometer, waarvan Don Antonio Ulloa en Don Jorge Juan, met verscheidene Fransche geleerden zich bedienden, bij de meting van den eersten meridiaan; en 3° de firman, in 1784 door Sultan Abdul-Hamid, te Konstantinopel uitgevaardigd, waarbij de Spaansche Admiraal Aristizabal werd gemagtigd met zijn smaldeel door de straat der Dardanellen te zeilen.

SARDINIE.

TURYN, 14 December.

De uitslag is bekend van 178 verkiezingen, waarvan 123 naar den wensch des gouvernements waren uitgevallen, terwijl slechts 15 demokratische en 40 reactionaire Candidaten tot leden der nieuwe Kamer van Volksvertegenwoordigers waren gekozen. Daar nog slechts van 26 verkiezingen berigt ontvangen moest worden, achtte men het zeker dat de meerderheid der nieuwe Kamer op de zijde der Regering zou zijn.

ITALIE.

Men heeft bij de laatste opgravingen te Pompeji groote stukken verwstof van de heerlijkste kleuren gevonden, zeer helder en goed bewaard, waarmede de voormalige inwoners hunne fraaije schilderijen aan de muren uitvoerden. Niet minder belangrijk is het vinden van een vergrootglas, waarmede men tot dusverre niet wist, dat de Ouden bekend waren, ofschoon men niet kon begrijpen hoe dat de in de verzameling van edelgesteenten, enz. in het Museo Borbonico kunstig gesnedene steenen, konden vervaardigd worden, daar er figuurtjes op staan, welke men naauwelijks met het bloote oog kan ontwaren.

PRUISSEN.

De 6 Universiteits-bibliotheken bevatten het volgende aantal boekdeelen: te Breslau gesticht in 1811, 300,000; te Bonn gesticht in 1818, 120,000; te Halle gesticht in 1696, 100,000; te Koningsbergen gesticht in 1544, 100,000; te Greifswalde gesticht in 1604, 60,000; te Berlijn gesticht in 1830, 40,000.

— Prof. Neuman meldt in de *Augsb. Allg. Zeitung* dat de opstandelingen in China, in hunnen haat tegen de beeldendienst, ook den vermaarden porseleinen toren bij Nanking, het Buddhistische gedenkteeken en den tempel der Dankbaarheid geheel vernield hebben en dus dit bewonderingswaardig werk verloren is gegaan.

— Men heeft in den nacht van den 4^{den} in Waadland, in Zwitzerland, hevige schokken van aardbeving gevoeld, die zich den volgenden morgen herhaalden en belangrijke schade aan gebouwen veroorzaakten.

VEREENIGDE STATEN.

De Heer C. E. Wiedmayer, Chef van de afdeeling Duitschland, in het kristallen paleis te New-York, is den 23sten November aldaar in hechtenis genomen. Hij was op heeterdaad betrapt bij het wederregtelijk zich toeeigenen van eene flesch essence, in de afdeeling Frankrijk. Bij eene bij hem bewerkstelligde huiszoeking, heeft men talrijke voorwerpen ontdekt, als kleinoodiën, shawls, zijden goederen, lakens, porselein, zilverwerken; onder anderen worden genoemd een prachtige porseleinen vaas uit de fabriek van Sèvres; benevens een service de déjeuner, dat Keizer Nikolaas naar de tentoonstelling had gezonden. Al die voorwerpen waren aldaar ter bezigtiging gesteld en door den Heer Wiedmayer ontvreemd.

— De jongste New-Yorksche dagbladen deelen de uitkomst mede van het met den 30sten Junij jl. geëindigde financiele dienstjaar, zooals die opgegeven wordt in het officieel verslag hetwelk aldra aan het Congres zou worden voorgelegd. De schatkist der Unie heeft gedurende dat jaar ontvangen: aan tolregten 58,931,865 dollars, wegens den verkoop van staatslanderijen 1,667,085 dollars, en uit verschillende andere bronnen 738,624 dollars: te zamen 61,337,574 dollars; terwijl het in de schatkist aanwezige overschot op den 1sten Julij 1852 eene som bedroeg van 14,632,136 dollars; zoodat het totaal der middelen 75,969,710 dollars was.

De gezamenlijke uitgaven bedroegen daarentegen slechts 54,026,818 doll., waaronder eene som van 16,482,555 d. 39 c. die tot het inkoopen en uitdelgen van staatsschuld is besteed.

De opbrengst der tolregten was bij den aanvang van het jaar geraamd op 50 millioen dollars en gaat alzoo de raming met een vijfde te boven. Over het loopende dienstjaar wordt echter vrij minder van dit middel verwacht.

— De jongste tijdingen uit Californië melden dat de goudgroeven in den laatsten tijd rijke opbrengsten leverden, en dat er weder op onderscheiden plaatsen goudhoudende aardlagen ontdekt waren. Op den 1sten November was te San Francisco voor niet minder dan 2,750,000 dollars aan goud ingescheept, meerendeels naar New-York.

KAAP DE GOEDE HOOP.

7 November.

Betrekkelijk het Souvereiniteitsgebied aan de Oranje-rivier wordt gemeld, dat het Britsche Gouvernement besloten heeft dat gewest niet langer als een gedeelte van zijn Koloniaal gebied te behandelen, alle Britsche gezagvoerders uit hetzelve terug te roepen, en aan de bevolking, deels uit inlanders en deels uit landbouwers van Hollandsche of Engelsche afkomst bestaande, de inrigting van haar bestuur en de regeling harer aangelegenheden over te laten. Een bijzonder Commissaris, de Heer Clerk, is met eene ruime volmagt naar Afrika gezonden om dat besluit ten uitvoer te leggen; maar hij vond, volgens de jongste berigten, de Engelsche inwoners van het Souvereiniteitsgebied in groote ongerustheid door het vooruitzigt dat zij de Britsche bescherming zouden verliezen; zij meenden deze bescherming te behoeven en te kunnen vorderen, zoowel tegen de inlanders, als tegen de Hollandsche boeren van de Transvaalsche republiek, die vroeger de beste landerijen in de Souvereiniteit bezaten, maar door het Britsche bewind van derzelver bezit ontzet werden.

Eenige bataillons Britsche troepen zouden de Kolonie weldra verlaten. Intusschen was men niet zonder vrees dat de Kaffers na het inhalen van hunnen oogst, de eerste gelegenheid zouden aangrijpen om weder vijandelijkheden te plegen.

STADS BERIGTEN.

Nationale Militie.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, gezien hebbende art. 21 der Wet voor de Nationale-Militie, van den 8sten Januarij 1817, waarbij aan manschappen, dienende bij de Nationale Militie, wordt toegestaan, dat ingeval zij, *na hunne inlijving*, eene der vrijstellingen mogten hebben bekomen, die bij art. 21 en 94 van gemelde Wet zijn uitgedrukt, zij daarvan ten spoedigste aangifte kunnen doen aan het Bestuur der Gemeente, voor welker contingent zij zijn ingedeeld; —

Roepen bij deze op, zoodanige bij de Militie voor zich zelven dienende manschappen, *die door het overlijden van hunnen vader, of hunne moeder, weduwe zijnde, of door regterlijke echtscheiding hunner ouders, of door overlijden van een of meer broeders*, voorgevallen na hunne inlijving, zijn geworden:

Eenige wettige zonen, tevens éénige kinderen zijnde,

Kostwinners van moeders of grootmoeders, weduwen zijnde, of in regten gesepareerd.

Kostwinners van ouderlooze broeders of zusters,

Of eenige broeder van een onherstelbaar gebrekkigen broeder.

Om, uiterlijk vóór of op den 5^{den} Januarij 1854, schriftelijke aanvrage om ontslag, met opgave der redenen, in te leveren of te doen leveren op de

Secretarie dezer Gemeente, tusschen des morgens tien en 's namiddags drie uren, en in de opgave almede ten duidelijkste te vermelden, bij welk Regiment en Bataillon zij, door of voor wien die aanvrage geschiedt, dienende zijn; — Zullende, na opgemelden dag, geene aanvrage ten fine voormeld meer kunnen worden aangenomen.

Wijders roepen Burgemeester en Wethouders mede bij deze op, alle zoodanige Jongelingen, die aan de inschrijving voor de Nationale Militie in het aanstaande jaar behooren deel te nemen, en *niet zijn geboren binnen deze Gemeente*, bijaldien zij niet mogten zijn voorzien van eene geboorte-acte, om zich van heden af tot en met den 31sten December aanstaande aan te melden ter Secretarie dezer Gemeente, tusschen des morgens tien en 's namiddags drie uren, tot het doen eener juiste opgave van den tijd en de plaats hunner geboorte, ten einde van Regeringswege hunne geboorte acte zal kunnen worden aangevraagd, en alzoo hun belang ten dezen bevorderd.

En zal deze door aanplakking en plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

VAN LIMBURG STIRUM.

LEYDEN, 15 December 1853. De Secretaris v. PUTTKAMMER.

Burgerlijke Stand.

Van den 8 tot en met den 14 December 1853.

BEVALLEN: M. Blijker, geb. de Graaf, Z. — M. Groenewegen, geb. Romeyn, Z. — M. van Tol, Z. — J. Selier, geb. Stol, D. — E. J. Beens, geb. Halderiet, D. — J. van Wijk, D. — E. M. van Brauningen, geb. Uittenbout, Z. — S. de Kwik, geb. de Water, D. — M. A. Weenig, geb. Gronloh, D. — G. Hoogervorst, Z. — C. Koolen, Z. — J. Hoefsmit, geb. Jongbloed, D. — A. Roemberg, geb. Breedeveld, D. — M. J. Blommestijn, geb. Heyns, D. — C. A. van Dijk, geb. Legett, Z. — A. C. van Weeren, geb. van Steenis, Z. — M. S. Kwaadgras, geb. Sleyser, Z. — L. E. Mooten, geb. Favier, Z. — H. Landzaat, geb. Reyners, Z. — A. van der Zon, D. — N. Wakkaar, D. — E. de Beunje, geb. Webber, D. — J. de Lincel, geb. van Leeuwen, D. — A. A. Schreuder, geb. Booy, D. — J. C. la Rivière, geb. Lucas, D. — M. van Houten, geb. Segaar, D. — M. Neuteboom, geb. Breijer, D. — J. Wijtenburg, geb. Brugman, D. — M. A. C. L. Chantepie de la Saussaye, geb. van Schelle, Z.

GEHUWD: G. H. Berlenbach, Jm. en J. Heusden, Jd. — W. Keereweer, Jm. en M. C. de Meede, Jd.

OVERLEDEN: J. C. van Haasteren, D., 2 j. — C. Massaar, geb. Vermeulen, 73 j. — W. H. Kramer, Z., 5 m. — Cathª. Augª. van Gulik, 23 j. — C. van Leeuwen, 34 j. — E. M. C. Endtz, 18 j. — A. H. Seljee, geb. Neuhaus, 34 j. — M. Kersbergen, D., 4 w. — J. C. Swaanenburg, D. 14 d. — W. de Meyne, geb. Bolderdijk, 82 j. — P. van den Broek, 71 j. — Hendª. Mª. Bede, 23 j. — S. Schregel, 58 j. — W. van der Horst, 59 j. — A. Bloemendaal, 78 j. — M. L. Gilein, D., 9 m. — G. Molenaar, geb. van Gog, 74 j. — J. C. Kouters, geb. Schenk, 48 j.

KERKNIEUWS.

De Kerkeraad der Nederd. Herv. gemeente te Monnikkendam heeft uit het vroeger gemelde zestal Predikanten het navolgend drietal gemaakt: DD. Gewin, te Oud-Loosdrecht; van den Broek, te Aarlanderveen; en Hanewinckel, te Ravestein.

— Het twaalftal Predikanten te Utrecht is, tengevolge van het verzoek van Ds. van Oosterzee, om niet verder in aanmerking te komen, door den Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente aldaar aangevuld met Ds. Taats, te Middelburg.

— Den 12den Dec. is door den Kerkeraad der Nederd. Herv. gemeente te Zwolle het volgende drietal van Predikanten gemaakt: DD. van Loon, te Edam; Poortman, te Leerdam; en Kits van Heyningen, te Oudewater.

SNEEK, 9 Dec. Ter voorziening in de vacature, die ontstaan zal door het vertrek van Ds. G. J. Vinke, Th. Dr., naar Amsterdam, heeft de Kerkeraad der Herv. gemeente heden het volgend alphabetisch gestelde twaalftal Predikanten gemaakt: DD. Begemann, te Bovenkarspel; Bruins, te Leusden; van Griethuysen, Th. Dr. te 't Waal; Montyn, te Goudriaan; Oolgaardt, te Zwartsluis; Onwersloot, te Scherpenzeel; Scheuer, te Sassenheim; Schorse, te Almelo; Tahma, te Vreeland; Verff, te Mastenbroek; Verhoeff, te Sluis; en van Urendijk, te Heerelakon.

— Tot vervulling der vacature van de Predikantsplaats in de Hervormde gemeente te Hedel (Gelderland), zijnde eene Koninklijke collatie, is overeenkomstig de door de leden des kerkeraads, mitsgaders kerkvoogden en notabelen, uit eene door het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz. opgegevene nominatie, gedane keuze, bij Kon. besluit van 7 Dec. jl., de benoeming uitgebragt op den Heer V. Kopingsberger, Predikant te Koudekerke.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 14den December de Heer D. H. Ort, van Nijmegen, in de Geneeskunde, na openbare verdediging zijner Dissertatie, continens: *casum Gastrotomiae cum epicrisi annexa.*

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 9den December de Heer L. C. L. F. Schmidt, van Maastricht, in de Regten, met Theses.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON, M. A. C. L. VAN SCHELLE, geliefde Echtgenoot van

LEYDEN, 14 December 1853. D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE.

Algemeene Kennisgeving.

Het jongste Kindje, ons voor bijna twee maanden geschonken, nam Gods wijsheid weder tot zich.

F. STOKHUYZEN,

LEYDEN, 15 December 1853. H. C. STOKHUYZEN, VAN BOTTEN.

De ***Rentmeester van Rijnland*** zal op Woensdag den 28sten December 1853, des middags te *twaalf* ure, in het Gemeenlandshuis binnen *Leyden*, met opene deuren, ten aanhooren van elk en een ieder, die daarbij zal willen tegenwoordig zijn, doen zijne **Rekening en Verantwoording** van primo Januarij tot ultimo December 1852.

KERSFEEST.

Op tweeden Kersdag, 's avonds ten 6 ure,

zal in de PIETERSKERK alhier een

FEESTELIJKE ZANGSTOND

gehouden worden.

☞ **Toegangkaartjes** zijn à **40** Cents, alsmede **Zanglijstjes** à 5 Cents, ten behoeve vooral van het Fonds voor de verspreiding van Gezangboeken onder Behoeftigen, verkrijgbaar bij de Boekhandelaren C. C. v. d. HOEK, ENGELS, COUVÉE en SCHREUDER EN VAN BAAK.

Te Koop tot Afbraak:

vier **steenen Gebouwen** met eene **houten Schuur.** Te bevragen bij den Tuinman op den Huize ***Vreewijk*** aan den *Vliet.*

OPENBARE VERPACHTING

op het Raadhuis binnen de Gemeente *Leyden*, op Donderdag den 22sten December 1853, voor den tijd van **twee** jaren, ingaande den 1sten Januarij 1854, van de **Opbrengst der Marktgelden** van de **Beestenmarkt** binnen deze Gemeente; de Voorwaarden liggen dagelijks ter lezing ter Plaatselijke Secretarie.

HOUTVERKOOPING

op de Hofstede ***Veenenburg***, onder *Lisse*, op Donderdag den 22sten December 1853, des voormiddags ten 10 ure, van eene aanzienlijke partij extra zwaar Esschen, Elzen, Eiken en Berken **Hakhout**, staande op Stronk, benevens eenige koopen **Gehakt Hout.** Alles gemakkelijk vervoerbaar zoo te Water als te Land (*Te betalen* 25 *Julij* 1854).

PUBLIEKE VERKOOPING,

Ten Sterfhuize van I. SCHREUDER, te *Leyden*, op het Levendaal, Wijk III. N°. 505, op Dingsdag den 20sten December 1853, des voormiddags te *elf* ure, van:

Eene zeer goed ingerigte **BOEKDRUKKERIJ** met al hetgeen tot dezelve behoort.

Te bezigtigen daags voor de Verkooping.

Zijnde nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 14 December.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	61 3/4	62	61 15/16
Dito Certificaten . . . . 3 "	73 7/8	74 3/4	74 5/8
Dito dito . . . . 4 "	92 7/8	93 1/4	93 1/8
Amortisatie Syndicaat . . . 3½ "	—	—	—
Handelmaatschappij . . . . 4½ "	—	—	—
O. I. Leening . . . . 4 "	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . . 4½	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . 4½ "	—	—	—
Haarlemmermeer . . . . . . 5 "	100	—	—
FRANKRIJK, Certif. . . . . . 3 "	—	—	—
Dito dito . . . . 5 "	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 " 5 "	104 5/8	—	—
Dito dito 1828 en 1829 . . 5 "	103	103 1/8	103
Cert. bij dito 1831 en 1833 . 5 "	—	—	—
Dito 1840 . . . . 4 "	88 7/8	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . 4 "	87 11/16	87 3/4	87 11/16
Dito dito Nieuwe . . . 4 "	—	—	—
Inschrijving in Assign. . . . 6 "	—	—	—
Certificaten van dito . . . . 6 "	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 . . . fl. 300 "	158 1/4	158 1/2	—
Dito Obligatiën . . . . . . 4 "	—	—	—
SPANJE, Obligatiën . . . . à 1 pCt.	21 9/16	21 11/16	21 15/16
Dito Obligatiën . . . . . . 3 "	45 11/16	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . . 3 "	41 1/2	41 11/16	41 11/16
Bewijzen Coupons	5 1/8	5 3/8	5 3/8
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . 5 "	—	—	—
Dito . . . . 4 "	—	—	—
Dito Metall. . . . . 5 "	76 9/16	76 5/8	—
Dito Nieuwe . . . . 5 "	91 3/8	91 5/8	91 5/8
Dito 1847 . . . . 2½ "	39 1/2	39 9/16	—
BELGIE, Banc. . . . . 2½ "	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . 2½ "	50 7/16	50 9/16	50 9/16
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . 5 "	95 1/4	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . . 3 "	36 5/8	36 7/8	36 7/8
Dito dito . . . . 4 "	—	—	—
VENEZUELA, ... 3½ "	31 3/4	32	—
MEXICO, ... 3 "	22 3/4	23 1/4	—
AMERIKA, Bankactiën	—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.

KORT VERSLAG

DER

ZITTING VAN DEN GEMEENTERAAD VAN LEYDEN.

(Behoorende bij de Leydsche Courant van 16 December 1853, N°. 150.)

Zitting van 15 December.

Afwezig de Heeren: Bake, Cock, Van der Hoeven, Taets van Amerongen, Krantz en Leembruggen.

De Notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd zijnde, is vervolgens gelezen:

Eene dispositie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van den 6den dezer maand N°. 29, waarbij de begrooting der Schutterij dezer Gemeente voor de dienst van het volgende jaar wordt goedgekeurd.

Aangenomen voor kennisgeving.

Hierna zijn door den Burgemeester overgelegd de navolgende stukken sedert de jongste vergadering ingekomen, als:

1°. Eene voordragt van Commissarissen dezer Stadsbank van Leening, ter voorziening in de vacature, ontstaan door de periodieke aftreding van den Heer M. G. ten Sande.

2°. Een Rapport van de Commissie voor de Algemeene Voorwaarden, benoemd in de raadsvergadering van 8 December. ll.

3°. Een Rapport van de Commissie in zake van reclames van dienstpligtige Schutters, tegen de bekostiging hunner uniform.

Al deze stukken ter visie van de leden in de Leeskamer.

4°. Adres van J. Hopman distelateur en likeur-stoker alhier verzoekende afschrift te erlangen van de stukken betrekkelijk de invoering hier ter stede van den Thermometre Alcoömetrique. —Ten fine van berigt en raad in handen van den Burgemeester en Wethouders.

5°. Adres van W. Jonker om als agent van policie te worden benoemd.

Wordt besloten dit stuk als niet tot de bemoeijingen dezer Vergadering behoorende, aan den Burgemeester te renvoijeren als hoofd der plaatselijke policie.

De Burgemeester stelt verder voor dat het rapport van Burgemeester en Wethouders omtrent de Thermometre Alcoömetrique moge worden teruggenomen, en zulks ten gevolge eener missive van den Heer Leembruggen, die aanleiding heeft gegeven om in dat rapport eene wijziging te brengen

En dit in rondvraag gebragt zijnde, is daartoe met algemeene stemmen besloten.

Daarna wordt aan de orde der beraadslagingen gesteld:

1°. De Tarieven op de wegen.

a. Wegens de heffing der tolgelden aan de Gabel op de Trekvaart tusschen Haarlem en Leyden aan den Rijnsburgervliet.

b. Wegens de heffing van het weggeld voor het gebruiken van den Zijlweg of van het Zijllaantje te betalen aan het Hek aan de Spanjaardsbrug.

c. Wegens hetgeen betaald moet worden voor het openen van het Hek en het ophalen van de Valbrug te Leyderdorp.

d. Van het weggeld voor het gebruik maken van het Jaagpad langs de Haarlemmervaart, te betalen aan den Slagboom geplaatst bij de Postbrug.

e. Van het Gabel voor het gebruiken van het Jaagpad langs den Vliet tusschen Leyden en de Leydschendam te betalen aan den Hofweg onder Voorschoten.

Welke allen met algemeene stemmen zijn vastgesteld, ten einde daarop de Koninklijke goedkeuring te vragen.

2°. De missive van Gecommitteerden der vereenigde Gasthuizen omtrent de behandeling der zieken in het Caecilia Gasthuis.

Bij de deliberatiën hierover wordt door den Burgemeester voorgesteld, deze missive aan HH. Gecommitteerden te renvoijeren, met verzoek de namen der daarin betrokken Doctoren te noemen, en voorts Burgemeester en Wethouders uit te noodigen, verder dit stuk te stellen in handen van stads Doctoren, ten einde daarover te worden gehoord.

Welk voorstel in rondvraag gebragt zijnde, is hetzelve met 15 tegen 4 stemmen, die van de HH. Lisman, van der Boon Mesch, van Kaathoven en Sikkel Groos aangenomen.

3°. De Verordening tot afwering der besmetting door pokken of door gewijzigde pokken.

Door het lid van Outeren voorgesteld zijnde, om alvorens met de verdere behandeling dezer Verordening voort te gaan, dit stuk als nog ten fine van berigt en raad te stellen in handen der Commissie van plaatselijk geneeskundig toevoorzigt, is hiertoe met algemeene stemmen besloten, waarna de Vergadering is uiteengegaan.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.

KORT VERSLAG

DER

ZITTING VAN DEN GEMEENTERAAD VAN LEYDEN.

(Behoorende bij de Leydsche Courant van 16 December 1853, N°. 150.)

Zitting van 15 December.

Afwezig de Heeren Tilbk, Cock, van den Hoeven, Tuets van Jenningen, Krantz en Leembruggen.

De Notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd zijnde, is vervolgens gelezen:

Eene dispositie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van den 9den dezer maand N°. 29, waarbij de Begrooting der inkomsten en uitgaven der Gemeente voor de dienst van het volgende jaar wordt goedgekeurd.

Aangenomen voor kennisgeving.

Hierna zijn door den Burgemeester de volgende stukken overgelegd, die sedert de jongste vergadering ingekomen zijn:

1°. Eene voordragt van Curatoren van dezer Stads School van Teekening, tot voorziening in de vacature, ontstaan door het overlijden van den Heer H. G. ten Sande.

2°. Een Rapport van de Commissie voor de Algemeene Tarieven, benoemd in de raadsvergadering van 8 December 1853.

3°. Een Rapport van de Commissie te raad van reglementaire onduidelijke Schutters, tegen de behandeling hunner uitgestelde stukken, in de Lombard.

4°. Adres van J. Hoffman distelateur en likeurstoker te Leyden, verzoekende afschrift te erlangen van de stukken betrekkelijk de vestiging hier ter stede van den Thermometre Alcoometre.

Tot onderzoek beriep om raad in handen van de Burgemeester en Wethouders.

5°. Adres van W. Jonker om als agent van politie te worden benoemd.

Werd besloten dit stuk als niet tot des Raads beslissing te behooren, te stellen in handen van den Burgemeester, aan wien de benoeming der plaatselijke politie.

Den Burgemeester stelt vervolgens voor, dat in behandeling komen de Rapporten der Commissie voor de Algemeene Tarieven, die in de vergadering van den Heer Leembruggen, die aanvankelijk de Rapporteur daarvan was, in de vergadering van 8 December 1853. Ook hierover zijn de beraadslagingen, thans geopend.

Daarop werden de tarieven in behandeling gebragt.

4°. De Tarieven op de wegen en de Gasthuislaan.

a. Wegens de heffing voor het gebruiken van den weg tusschen Leyden en [illegible].

b. Wegens de heffing van het weggeld voor het gebruiken van den Zijlweg of van het Zijlhaventje te betalen aan het Hek aan de Spanjaardsbrug.

c. Wegens hetgeen betaald moet worden voor het openen van het Hek en het ophalen van de Valbrug te Leyderdorp.

d. Van het weggeld voor het gebruik maken van het Jaagpad langs den Haarlemmertrekvaart, te betalen aan den Slagboom geplaatst bij de Vlietbrug.

e. Van het geld voor het gebruiken van het Jaagpad langs den Vliet tusschen Leyden en de Leydschendam te betalen aan den Haltewachter Voorschoten.

Welke [illegible] stemmen zijn vastgesteld, ten einde daarop de nodige goedkeuring te vragen.

Eene missive van Commissarissen der vereenigde Stichtingen omtrent de [illegible] in het Gasthuis.

Bij de [illegible] stelt de Burgemeester voor, deze missive aan HH. Commissarissen te retourneren, met verzoek de namen der daarin betrokken Doctoren te noemen, om door Burgemeester en Wethouders uit te nodigen, om dit stuk te stellen in handen van stads Doctoren, ten einde daarover te worden gehoord.

Welk voorstel in omvraag gebragt zijnde, is hetzelve met 15 tegen 4 stemmen, die van de HH. Lissen, van der Boon Mesch, van Kaathoven en Sikkel Groos aangenomen.

3°. De Verordening tot afwering der besmetting der pokken of door gevlekte pokken.

Door het lid van Outeren voorgesteld zijnde, om alvorens met de verdere behandeling dezer Verordening voort te gaan, dit stuk als nog ten fine van berigt en raad te stellen in handen der Commissie van plaatselijk geneeskundig toevoorzigt, is hiertoe met algemeene stemmen besloten, waarna de vergadering is gesloten.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.